

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: 1897—1932
STAUBER JOZSEF

53. évfolyam 3. szám
1938. január 5. szerda

Felelős-szerkesztő:
Dr. STAUBER JÁNOS

A romániai magyarokhoz

Írta: *Gróf Bethlen György*

A törvényhozási választások lezajlottak. Elérkezett az ideje, hogy azoknak eredményét mi is számba vegyük.

A kisebbségi magyarság büszke lehet arra, hogy ezt az újabb erőpróbát hogyan állotta meg. Magatartásával fényesen megcáfolta azt az állítást, hogy nem ismeri fel az idők súlyát, hogy nem eléggé fegyelmzett, hogy nem tart össze képviselői szervezetében: a Magyar Pártban. Megmutatta, hogy tömör egységben, elszántan és még a legsúlyosabb áldozatoktól sem riadva vissza, küzd sorsának javulásáért és azért, hogy ősi nemzetiségét megtartva, min denkivel testvéri békében, mint egyenlő jogu polgár élhessen az országban.

A választási küzdelem nehéz volt. A siker még fényesebb lett volna, ha számos megyében a választói igazolványok kiosztása, a szavazókörök beosztása nem alakult volna ki reánk nézve sérelmesen. Sok helyen elvették a már kiosztott választói igazolványokat és minden dök nélkül akadályozták meg a magyar választók tizezreit, hogy szavazhassanak. De meg történt ezenfelül az is, hogy a választás eredményének meghamisítása végett, hűséges magyarjaink közül sokakat fenyegettek, védteleneket tettleg bántalmaztak, súlyos sérüléseket okoztak nekik, sőt még emberélet is esett áldozatul az alkotmányos jog gyakorlásának. Elvárjuk, hogy a törvény igazságos büntetése sújtsa a jogrend sértőit.

Őszinte együttérzésünk kíséri azokat, kikre a sors rendelése alkotmányos küzdelemünkben, súlyos, vagy az elképzelhető legsúlyosabb áldozatot mérte. A legnagyobb tiszteletre méltó példaadásuk lebegjen mindnyájunk előtt!

Annál szomorúbb és elítélendőbb azon meg tévelyedett magyarok viselkedése, akik ugyanakkor, amikor a becsület egyetlen kötelességet szabott mindnyájunknak, ennek teljesítése helyett, kényelemből, anyagi érdekből, vágyaságból, vagy gyengeségből, testvércik ellen az ellenféllel szövődtek. Vajha a magyarság túlnyomó többségének példája, hősi viselkedése megszégyenítene és arra irányítaná őket, hogy tudatára ébredve árulásuknak, törekedjenek, hogy jóvá tegyék cselekedetüket és ezután fokozottan igyekezzenek megérdemelni a testvéri megbocsátást.

A földi megpróbáltatások nem ok nélküliek, még akkor sem, hogyha látszólag ilyeneknek látszódnak fel előttünk. A történelem megtanít arra, hogy nagy eszméket nem lehet áldozatok

nélkül szolgálni és győzelemre vinni. A lefolyt választások súlyos harcokban dióséretreméltó módon megállítottuk helyünket, pedig talán az összes politikai csoportok közül egyedül csak mi nem küzdöttünk pártérdekért és kormányhatalomért. De ehelyett mindnyájunkat ugyanazon eszme hatott át és képesített fokozott kitartásra, erőfeszítésre és ez segített ahhoz a sikerhez, amely súlyunkat és jelentőségünket

növeli és tiszteletet kell kivívjon számunkra. Nem tudhatjuk, hogy mit hoz a közel jövő. Azt sem tudjuk, vajjon a magyarság megválasztott törvényhozóinak lesz-e alkalmuk arra, hogy alkotmányos megbízatásukat teljesítsék? Azonban bármilyen történjen, nem hiábavakó az eredmény, amelyre büszkén hivatkozhatunk.

Igérem, hogy mi a megválasztottak még fokozottabb áldozathozattal igyekezünk viszonozni az irányunkban megnyilvánult egyöntetű bizalmat és támogatást.

El nem csüggedve, sőt megerősödve és a küzdelemünk sikerébe vetett megingathatatlan bizalom érzésével, a legnagyobb elismeréssel, köszönettel és hálával eltelve köszöntöm az új év kezdetén hű kisebbségi magyar testvéreimet.

Gróf BETHLEN GYÖRGY
az Országos Magyar Párt elnöke.

Uj, mélyreható kormány-intézkedések

— Goga Octavian miniszterelnök és Istrate M'cescu külügyminiszter újabb nyilatkozatai az ország külpolitikájának változatlanságáról —

PÁRISBÓL JELENTIK: Goga miniszterelnök táviratot intézett Chautemps miniszterelnökhöz és hangoztatta azt a kívánságát, hogy a két ország meleg baráti viszonya és szoros együttműködése tovább tartson. A francia miniszterelnök választáviratában kiemelte, hogy a két nemzetet erős szellemi kapcsolatok és az összetartás ereje tűzi egybe és mindketten hagyományos békemunkát fejtenek ki. Örömet fejezte ki afölött, hogy az új kormány is hű marad a régi külpolitikai irányához.

Régi neveiket kötelesek használni akik névváltozást kíséreltek meg

A Tempo jelentése szerint a háboru után szerzett állampolgárságok felülvizsgálásával kapcsolatosan a kormány törvényrendeletet szándékozik kiadni, amely szerint mindazok, akik neveiket románítás céljából megváltoztatták, ismét régi neveiket kötelesek felvenni. Kivételt csak a román eredetűek képeznek, akik neveiket megváltoztatták.

A tegnapi jelzett minisztertanácsi ülést A. C. Cuza távolléte miatt elhalasztották. Az ülést előreláthatólag a holnapi nap folyamán tartják meg, de mindenesetre Vizkereszt előtt.

Itt írjuk meg, hogy az egészségügyi minisztérium elhatározta az összes orvosi működési engedélyek felülvizsgálását, amelyeket 1919 óta külföldön szerzett orvosi diplomákra adtak ki.

Leváltják a zsidó vallású körorvosokat

A Neamul Romanesc jelentése szerint az egészségügyi minisztériumban táblázaton dolgoznak, amelyben felfűntetik mindazokat a zsidó falusi körorvosokat, akiket rövid időn belül román orvosokkal helyettesítenek.

Uj miniszteri rendelkezések

A munkügyi minisztérium ma rendeletet adott ki a keresztény háztartási alkalmazottak elhelyezésének módokról. A rendelet szövege a következő:

— Tekintettel azokra a beadványokra, amelyekben jelezték és amelyek eredményeképpen sok esetben megállapították, hogy a zsidó munkaadók által román nőket háztartási alkalmazottaként leánykereskedelem céljaiból alkalmaznak, a következőket határoztuk el:

1. Megtiltjuk minden zsidónak, hogy alkalmazzon vagy a házában tartson negyven éven aluli keresztény háztartási alkalmazottat.

2. A munkaközvetítő hivatalok kötelesek megtagadni olyan szerződések megkötését, amelyek alkalmával zsidók 40 éven aluli keresztény háztartási alkalmazottat vennének házukba.

3. A munkügyi minisztérium vezérigazgatóját bizzuk meg ennek a rendelkezésnek végrehajtásával.

A „Tempo” jelentése szerint Istrate Micescu külügyminiszter rövidesen Genibe utazik, hogy a Népszövetség január

17-én kezdődő ülészakán az országot képviselje. A külügyminiszter rendkívül fontos tanácskozáskat fog folytatni Genfben.

Goga kormányelnök:

„A közszellemet nemzeti érzelemben kell formálni“

1919-ig visszamenőleg vizsgálják felül a külföldi-diplomás orvosok működési engedélyeit

Goga Octavian miniszterelnök a Havas-iroda munkatársai előtt nyilatkozott a franciaországi kapcsolatokról.

— Egy szót sem emeltem Románia és Franciaország közötti barátság ellen — mondotta a miniszterelnök — és nem is gondoltunk arra, hogy a két ország közötti kapcsolatot valamiképpen érintsük. Alkalmam volt egyébként ezeket magával Debos külügyminiszter ural is közölni bucuresti látogatása során. Azt mondták, hogy parancsuralmat akarunk bevezetni. Ez légből kapott, miután a kormány az alkotmány keretein belül kíván dolgozni. Fel fogjuk oszlatni a törvényhozó testületeket, amelyek nem tudták megadni a kormánytöbbséget, új választásokat írunk ki és az ország fog dönteni. A kormány sorsa a nemzet kezében van.

A miniszterelnök ezután több lap felfüggesztéséről nyilatkozott.

— Ezek az intézkedések esetleg nem találják teljes megértésre nyugaton, ahol a sajtó tökéletes autochton véleményt képvisel. Egy kezű államéletben azonban, ahol annyi az idegen még át nem alakított befolyás, a közszellemet nemzeti értelemben kell formálni. Román lapo-

kat — mint megmondottuk — románok kell, hogy írjanak.

A „Tempo“ jelentése szerint a miniszterelnökségi államtitkárság körrendeletet intéz az ország valamennyi prefekturájához. A körrendelet szerint a prefekturák állítsák össze a vármegyék területén megjelenő valamennyi újság jegyzékét és azt, hogy az újság-kiadók és a szerkesztői munkatársak milyen etnikai származásúak. A válasz megérkezése után történik majd döntés a további lapfelfüggesztésekről.

A belügyminiszterium rendeletére ma egyébként felfüggesztették az alábbi lapok megjelenését: *Gazeta Basarabiei (Chişinău), Lumea és Noutatea (Iasi), Tageblatt, Ostjüdische Zeitung, Cernowitzer Bletter, Revue der Woche, Extrablatt, Abendblatt és Vorwärts cernăuți-i lapokat.*

A „Porunca Vremii“ jelenti, hogy valamennyi basarabiai orosz lap megjelenését felfüggesztik.

Itt írjuk meg, mint külön érdekességet, hogy Corneliu Codreanu, a „Totul pentru Ţara“ párt vezetője rágalmozási pert indított a *Capitală, Timpul, Informația* és a *Lumea Românească* című lapok ellen, mert azt írták, hogy a párt nem fog résztvenni a legközelebbi választásokon.

I. Micescu külügyminiszter:

Az ország külpolitikai irányzata

— függetlenül a belpolitikai kérdésektől, —

teljesen a régi marad

— „Románia nevében szólók Genfben, tekintet nélkül a kormány személyi változásaira“

Bucuresti. Istrate Micescu külügyminiszter kedden este a következő nyilatkozatot tette az újságírók előtt:

— Románia — amint arra külügyminiszterré történt kinevezésem pillanatában rámutattam — a régi szövetségeihez hű politikát folytat, de

egyszermind kezdfogunk mindazokkal az államokkal, amelyekhez kapcsolatok fűznek bennünket. Hozzáteszem még, hogy az

ország külpolitikai irányzata teljesen függetlenül a belpolitikai kérdésektől.

Kihangsúlyozom azt is, hogy valamennyi országnak, amellyel kapcsolataink vannak, figyelmébe ajánljuk képviselőik útján, hogy ne hagyják magukat befolyásolni a helytelenül informált sajtó téves hírei által.

A belpolitikai problémák kikapcsolásával a román kormány feltétlenül hű marad mindama szerződéséhez, amelyek Fran-

ciaországhoz, Lengyelországhoz, a kisan-tanthez és a Balkánszövetséghez kötik,

miután valamennyiünket mélyszéles békevágy hat át és a békét akarjuk elhatározott szándékkal szolgálni. Örömmel tölt el az a tudat, hogy ezzel kapcsolatban véleményem teljes-séggel egyezik Delbos francia külügyminiszter nézetével, amelynek a francia szenátus december 28-iki ülésén adott kifejezést, amikor is kihangsúlyozta, hogy úgy Franciaországban, mint a külföldön kialakult nézet szerint

Franciaország külpolitikája független az ország belpolitikájától.

Boldog volnék, hogyha mindazokakl, akikkel elkövetkező genfi utazásom alkalmával megbeszéléseket folytatok, meg lennének győződve, hogy Románia nevében szólók anélkül, hogy a kormány esetleges személyi változásait felhoznám. Küldetésem sokkal könnyebb lenne, ha a valamennyi ország külpolitikájával foglalkozó sajtója mielőtt a helyzetet megvizsgálná, lelkismeretesen és a szuverénitás szempontjából leszögezné, hogy Románia mindenkor megtartja nemzetközi szerződéseit

Nem állítanak fel külön lándzsás rendőrséget az országban

A Timpul jelenti, hogy felhatalmazást kapott annak a hírek kategorikus megcáfolására, amely szerint Robu Nichifor, a lándzsás szervezet parancsnoka kijelentette volna, hogy lándzsás rendőrséget szervez, amely különböző intézményeknél teljesítene szolgálatot. Ez a híradás nem felel meg a valóságnak, — jelenti a Timpul — mert Nichifor Robu nem parancsnoka a lándzsásoknak és a rendőrség hivatott arra, hogy a közintézményeket megvédje.

Hodos Alexandru miniszterelnökségi alminiszter hétfőn nyilatkozatot adott az újságíróknak Savu pénzügyminiszter eddigi intézkedéseiről és ebben a többek között a következőket hangoztatta:

— A könnyítések, amelyeket a kormány a pénzügyminiszter ur útján bejelentett a szegénysorsu lakosság érdekében, nem fogja veszélyeztetni a költségvetési egyensúlyt. A kormány igyekezni fog más természetű jövedelmi forrásokkal egyensúlyozni azokat az áldozatokat, melyeket egyrészt a kormány

— Jelentéseink folytatása a 6-ik oldalon —

Szobrász az asztalon

Irtá: ROMAIN COOLUS.

Suzette fürhetetlen volt ezen az estén, mint egyébként minden este, és ahelyett, hogy engedett volna kivánságomnak és hazamentünk volna, addig nyaggatott, amíg akár tetszett, akár nem, kénytelen voltam elmenni vele a „Sün“-be. A Sün egyike azoknak az apró montparnassei mulatóknak, ahol az ember reggelig táncol és énekel, hogy azt a benyomást keltsse önmagában: kitünően mulat. Irigylem azokat az egyszerű lelkeket, akiket az ilyen szórakozás mulattat. A magam részéről bevallom, hogy vesztettül untat. Dehát mindenkinek megvan a maga gyengéje. Az enyém például az, hogy nem tudok ellenállni Suzettenek, ha ügyesen követel es ma este nagyon tehetségesen tette.

Leültünk tehát egy asztalhoz a Sünben, olyan szörnyű dohányfüst közepette, hogy a vendégek mindössze sűrített füstnek tetszettek. Hallgattam, amint egy meglehetősen csinos nő énekelt. Szakszerű ordenárással több dalt énekelt, amelyek szerényen megelégedtek azzal, hogy meglepően obszcének voltak. Tapsvihar. Mikor visszafordultam, legnagyobb elképedésemre egy uriembert találtam asztalom közepén. Ott állt és tökéletesen részeg volt. Jobb sorsra érdemes makacssággal igyekezett az utolsó dallamot elkapni és ismételni, de minden siker nélkül. Nagyon udvariasan megkértem, szálljon le az asztalról és üljön vissza helyére. Kissé kihívóan válaszolt, s minthogy megvan az a rossz szokásom, hogy élénk természetű vagyok, felálltam és ököllel az arca közepébe vágtam. Eleredt az orra vére és a szája is vérezni kezdett. Leugrott az asztalról, bömbölni kezdett és nekemrontott. Szörnyű zürzavar tört ki. A közönség boldog volt, hogy szép verekedést fog látni és nem igen igyekeztek szétválasztani bennünket. De, sajnos, közben rendőrök érkeztek és mindketőnket be-kisérték az őrszobára.

Az ökölcsapás nem jőzanította ki ellenfele-

met. Így azután míg nekem sikerült békésen kimagyaráznom az ügyet és el is eresztettek, ő olyan hangosan viselkedett, hogy ott tartották és lecsukták. Tíz perc múlva ruganyos léptekkel és elégedetten indultam vissza a Sünbe Suzetteért, aki ott várt rám. Az elragadó teremtés ezer gyengéd szóval várt. A nők ugyanis undorodnak a verekedéstől, de ha már egyszer tanúi voltak, nagy örömmel üdvözlölk a győztest.

— Gyerünk haza gyorsan — duruzsolta szolgálatkészen fülemben.

Fizettem és indultunk. Az ajtó közelében meglehetősen festői külsejű fiatalember érintette meg vállamat:

— Szép kis dolgot csinált itt, — mondta — tudja, ki az, akit leütött? Berhov, a nagy orosz szobrász.

— Az áldóját! — feleltem. — Én magam is nagyon becsülöm Berhivot. Különös módja a megismerkedésnek, mi? Köszönöm, hogy szólt. Megpróbálok elintézni ezt a dolgot az őrszobán.

— Mindenki hálás lesz önnek érte — felelt a fiatalember.

Csak Suzette nem volt hálás. De azért rendületlenül elmentem az őrszobára és rövid érvelés után a rendőrök jó fiuknak bizonyultak és szabadonbocsátották Berhivot. Negyedóra múlva mindhárman az uccán voltunk. Bemutakoztam és bemutattam Suzette-et.

— Derék fickók vagytok, — jelentette ki Berhov — gyertek! Megiszunk egy pohárral a Sünben. Ezt nem utasíthatjátok vissza.

Valóban nem utasíthatjuk vissza. Még most is zsebkendőjével tapogatta orrát, ezzel a „kárterítéssel“ tartozunk neki.

A Sünben szenzációt okozott visszatérésünk. Megéljeneztek.

— Bravó! Ember a talpán! Megünnepeljük a nagy békülést!

Pezsgő termelt az asztalon, a dohányfüst gomolygott, a láрма egyre nőtt. Hirtelen éppen mikor idillikus álmok közé merültem, irtózatossá ököl-

csapást kaptam arcom közepébe. A csillagokat láttam. Vissza akartam ütni, de tiz kar fogott le és a harangzugáson keresztül, amely az üstől megszólalt fülemben, hallottam Berhov hangját:

— Ó, öregem, ne vedd komolyan, nem történt sértő szándékkal. Különben is ez a remek ökölcsapás egy baráttól jön. Tehát nem számít. Ha az előbb, mikor te töröltél képen, barátom lettél volna, óvakodtam volna, hogy visszaüssék, neked-ugorjak és lármát csapjak. Én már csak ilyen ember vagyok. A barátság szent.

Ezzel föluggrott az asztal tetejére, ahonnan az előbb leütöttem.

A Sün valamennyi vendége tapsolt.

Ugy éreztem, nevetséges, inkorrekt, sőt undorító lettem volna, ha visszaadom neki ezt az ütést. Nem maradt más hátra, mint hogy örök barátságot kössék Berhovval, a nagy művésszel.

Ezt is tettem.

CORSEO slágermozgó

Ünnepi műsora:

HOLNAP PREMIERI

Willy Forst mesterműve:

„Szerenád“

Főszereplők: HILDE KRAHL, IGO SYM

és az új bécsi csillag:

A BÉRI MATTÉRSTOCK

Előadások: 2, 4, 6, 8 és 10 órákor 11x.
Jegyel jegyzés ma d. e. 1-6l. d. u. 7-g Tel. 2165.

Dr. Barbul Eugen megyei prefektus részletes program-nyilatkozata az aradi magyar sajtó számára

— „Románia a románoké! — emellett tiszteletben akarjuk tartani az itt élő és dolgozó kisebbségek jogait” — A hazai zsidó-kérdés a kormány szempontjainak megvilágításában — Irgalmatlan harc a tekintélyrombolók ellen —

„Aki jogosan tartózkodik itt, annak a hajszála sem fog meggörbülni!” — mondotta a megyei prefektus az Aradi Közlöny nyilvánosságának

Dr. Barbul Eugen Aradvármegye új prefektusa tegnap az interimar bizottság beiktatása után fogadta az aradi magyar sajtó képviselőit és 20 perces beszélgetés keretében ismertette velük a kormány elgondolásait és koncepcióját a megoldandó feladatokról. A prefektus nyilatkozata alkalmas arra, hogy eloszlassa az utóbbi napok nyugtalanságait és lecsillapíthassa az indokolatlan izgalmakat, mert nem csak határozottság, de igazságosság és jóakaratu bölcsesség csendül ki szavaiból. Dr. Barbul prefektus ugyanis a következőket jelentette ki:

— Már tegnap is hangoztattam és most újból leszögezem, hogy

magam körül csak tisztakezü embereket akarok látni.

Nem tűröm a korrupciót és a megvesztegetést. Mindenféle visszaélést erélyesen fogok megtorolni és azon leszek, hogy a hibákat lehetőleg orvosoljam.

Romania a románoké!

— A mi programunk legsarkalatosabb pontja: Románia legyen végre a románoké. Ezer éven át szolgák és elnyomottak voltunk, husz éve szabadultunk fel, de husz év alatt vajmi kevés történt azért, hogy a román paraszt végre ur legyen a saját otthonában és hogy emberhez méltó módon élhessen meg. Fel akarjuk emelni ezt a szegény parasztságot; azt akarjuk, hogy emberi élete legyen

legalább olyan élete, mint a körülötte élő többi nemzetiségeknek van.

Sem a magyar, sem a német paraszt nem visel bocskort, egyedül a mi szegény parasztjaink járnak még mindig bocskorban. A mi célunk és törekvésünk az, hogy parasztjainkat, akiknek százezrei vérüket áldozták hazájukért, magasabb nivóra emeljük, minél jobb minél gondtalanabb megélltetést biztosítsunk részükre. Azt hiszem programunknak ezt a részét senki sem kifogásolhatja, aki elfogulatlan és aki ismeri azt a színvonalat, amelyben a román nép él.

— Emellett tiszteletben akarjuk tartani a többi itt élő és itt dolgozó kisebbségek jogait. Igazságosságot akarunk. Senkit nem akarunk elnyomni, de szívükhöz természetesen a mi parasztjaink állnak legközelebb.

A zsidókérdés megoldása

— Meg kell oldani a zsidókérdést is — folytatta nyilatkozatát a megyei prefektus. Az idők folyamán százezerszámba szivárogtak be határainkon a zsidók, különösen az északi államokból. Ezek túlnyomó része okmányok nélkül, jogalap nélkül tartózkodik a mi országunkban. Tudom, hogy ezek nagyrésze szintén földhözragadt szegény ember. Hiszen nagyon gyakran a mi parasztjaink, akiknek a szívük megesik ezeken a szerencsétleneken, befogadják őket és megosztják velük kenyerüket.

De ez a 7-800.000 zsidó mégis a mieink terhére esik, a számuk pedig egyre szaporodik. Nem irigylésreméltó az életük, hiszen őket is nyomják befelé, de itt mégsem maradhatnak. A nagyhatalmaknak kell itt megoldást találniok.

Palesztina nem tudta megoldani ezt a kérdést, mert területe rendkívül kicsiny. De okvetlen kell egy más kiutat találni. Itt van a francia Madagaszkár, amelynek földje még a Romániánál is termékenyebb és amelyen könnyű-

szerrel több millió zsidót el lehetne helyezni. A nagyhatalmakra vár a kérdés megoldása, mely egyre sürgetőbbé válik.

Le kell szegeznem, hogy a mi kormányunk rendszabályai

nem irányulnak semmi esetre sem azok ellen az izraeliták ellen, akik itt születtek, itt éltek, itt dolgoznak. Akik jogosan tartózkodnak itt, azoknak hajszáluk sem fog meggörbülni. Értékeljük munkájukat és ebben senki sem fogja őket zavarni.

Arra kérem a lakosságot, ne üljön fel rémhiereknek. Nem akarunk pánikot; azt akarjuk, hogy a termelő munka nyugodtan folyjék tovább.

Minden erőnkkel a tekintélyrombolók ellen

— Elhatározott szándékunk, hogy Őfelsége a király és

a dinasztia tekintélyét minden erővel megvédjük a tekintélyrombolók ellen, akik

előtt semmi sem szent és akik nem átalították bevonni propagandájukba uralkodónk fenekét személyét.

Minden szeretetünk, hódolatunk és megbecsülésünk II. Carol királyé. Valamikor I. Ferenc József-re mondták: „A legelső magyar ember a király”. A mi uralkodónk is ezt mondja: „A legelső román ember a király”. A mi királyunk olyan és annyi uralkodói és emberi erénnyel ékes, hogy mindenki csak hódolattal és tisztelettel tekinthet fel magas személyére.

A mi programunk nyugodtan számíthat mindenki támogatására

— És még egyet.

Programunkat békés módon, civilizáltan akarjuk végrehajtani. Senki ellen nem megyünk doronggal, vagy furkósbottal.

senki ne féljen erőszakos cselekedetektől és kilengésektől. Ezek amúgy sem vezetnek célhoz, de nem is illik vezetőink: Goga Octavian miniszterelnök és A. C. Cuza mentalitásához.

Amit ígértünk azt tettekre váltjuk.

Husz év óta csak ígéretek kapott a földműves, akinek még ahhoz sem volt joga, hogy fehér liszté öröltethesse a búzáját és hogy akkor egyék fehér kenyeret, amidőn csak akar. Mi az egyszerű falusi parasztból embert csinálunk, akinek emberi igényei lesznek és

aki ezeket az igényeket ki is fogja elégíthetni.

— Azt hiszem, — fejezte be érdekes nyilatkozatát Barbul dr. megyei prefektus, — a mi programunk annyira emberies és annyira méltányos, továbbá annyira nem sérti a többi itt lakó népek érdekeit, hogy

nyugodtan számíthat mindenki támogatására.

Világkonferencia összehívását javasolja Van Zeeland volt belga miniszterelnök

Londonból jelentik: A Daily Express szerint Van ZEELAND volt belga miniszterelnök az angol-francia kormányok jelkézésére folytatott tanulmányútja alapján béke tervet készített, amelynek főbb javaslatai a következők:

1. Az összes európai nemzetek értekezleten készítsenek tervet a vámtételek csökkentéséről és a nemzetközi kereskedelmi forgalom növeléséről.

séről.

2. Londonban és Washingtonban hívjanak össze világértékeztet, amely a pénzügytessélet és a fegyverkezések korlátozásával foglalkozzék.

Az első ilyen értekezlet csak a nyár folyamán ülne össze. Chamberlain miniszterelnök a jövő hónapban fogja ismertetni a parlamentben az angol kormány ide vonatkozó álláspontját.

Ujra támadásba léptek a Japán légi-rajok

Tokioból jelentik: Mintegy kéthónapi szélcsend után ma ismét megjelentek a japán repülőgépek Hankau felett. A délután folyamán 9 japán bombavető repülőgép két vadász-repülőgép kíséretében megjelent Hankau felett és 80 bombát dobtak Hankaura. A japán repülőgépek egy kínai vadász-gépet lelőttek. A japán csapatok egyébként a Santung arcvonalon több fontos stratégiai pontot vettek birtokukba. A Taisang hegységben a japánok áttörték a kínai védelmi vonalat és üldözőbe vették a visszavonuló kínai csapatokat.

Tokioból jelentik: Tafu-Yan admirális az újságírók előtt a következőket mondotta:

— Japánnak Kinával szembeni céljairól sokat lehetne beszélni. Vannak, akik azt állítják, hogy Japánnak nincsenek Kinával szemben területi igényei. Ezzel az állítással szemben határozottan kijelentem, hogy Japán területet akar hódítani Kinában. A japán kormány egy kommunistaellenes Kínát akar.

— Nyíltan kimondom, — folytatta a tenger-nagy — hogy Japánt ma is harag tölti el Európa uralkodó nemzetei ellen.

A sárga faj megaláztatnak veszi, hogy a sorrendben először a fehér faj szerepeljen, a sárga népnek csupán a második helyet tartották fenn. A fehér és sárga faj megmérkőzése nem kerülhető el. Ez nem fantasztikum — mondotta az admirális — új világháborút indítunk, amelynek célja a fehér faj leküzdése, leverése és a mi fajtánknak az emberiség élére való elhelyezkedése. Nem titkoljuk, — folytatta az admirális — Japán tudatosan készíti elő ezt a nagy leszámolást a fehér fajjal. Ez az új világháború elkerülhetetlen.

— De van azonban egy még hamarabb elintézésre váró ügyünk. Le kell számolnunk Angliával. Felelősségem teljes tudatában kijelentem, hogy Japán háborúja Angliával elkerülhetetlen. Mi ezt jól tudjuk s nagyszabású fegyverkezéseink egy részét az Aneliával meginduló háború számlájára irtuk.

„URANIA“ Mozi

Ma szünet. — Tel.: 12-32.

HOLNAP a várva várt PREMIER!

„BROADWAY MELODY“ 1938

A szezon legnagyobb énekes-zenés-táncos vigjátéka!

ELEANOR POWELL, ROBERT TAYLOR, Buddy Ebsen

Jegyelővétpénztár nyitva d. e. 11-től, d. u. 4-6-ig.

A csillagok világa

Irta: TAPAY-SZABÓ LASZLÓ

A vasút feltalálását jóval megelőzte Thomas Gray, aki egy kis füzetben megírta, hogy a gőz feszítő erejét kocsik mozgatására is fel lehetne használni. Mikor ez a füzet megjelent, az Edinburgh Review tudós kritikusa azt írta róla, hogy a szerzőt kényszerzubbonyba kellene bujztatni. Mikor Stephenson előállott a vasút tervével, a londoni akadémia azzal utasította el, hogy husz kilométer-nél nagyobb gyorsasággal haladni, tudományos képtelenség.

Arago, a világhírű tudós, a francia akadémiában előadást akart tartani arról, hogy a villamosáramot megfelelő vezetékkel fel lehetne használni üzenetek közvetítésére. Az akadémia nem engedte meg, hogy Arago nézeteit a táviróról az akadémia ülésén adja elő, mert a „távirás“ örült gondolat, mely neveltségessé tenné az akadémiát.

A legnagyobb német természettudós, Helmholtz a porosz kormány megbízásából megvizsgálta a repülés kérdését és miután azt a szakvéleményt adta, hogy az ember saját súlyát semmiféle gépezet segítségével nem röptetheti fel a magasba, úgy, hogy a levegőben lebegjen, az aviatikai kísérletekre kért segítyeket a porosz kormány következetesen megtagadta.

A hannoveri műegyetem híres rektora, Launhardt óva intette a technikusokat, hogy a kőr négyesgöcsítésével, az örök mozgóval, az automobillal és más efféle, tudományos szempontból képtelen ötletekkel ne foglalkozzanak.

Mikor dr. Schleich a helyi érzéstelenítésről előadást tartott a berlini orvosegyesületben, az elnök megrögtta, hogy ilyen tudatlan és ostoba dologgal untatta kollégáit, akik mind nagyon fel is voltak háborodva.

A müncheni királyi akadémia a vasútépítés ellen azzal a megokolással tiltakozott, hogy a harminc kilométer sebességgel haladó vonat úgy összerúzná az ember agyvelejét, hogy a vonat minden utasa feltétlenül megbolondulna.

Ezt a hat esetet csak azért hoztam fel, hogy igazoljam vele azt a nézetemet, hogy a tudósok is tévedhetnek. Ugyanis a Természettudományi Közlöny most ismerteti a Francia Csillagászati Társaság szaktanácskozását, mely megállapította, hogy a Föld az egyetlen égitest, mely lakható.

En ezt furcsának tartom. Az igazi tudós kételkedik, de nem tagad; aki nem kételkedik, hanem tagad, az nem tudós, hanem ostoba. Hogy milliárd égitest közül egyiket vagy másikat mi van, azt hamarabb meg lehetne mondani, mint azt, hogy mi nincs; mert elméletileg tekintve a kérdést: minden bizonyítható, kivéve egyet: a lehetetlenséget. A jogi életben is képtelenség valakit annak a bizonyítására szorítani, hogy ő valamit nem csinált, mert nem ez bizonyítandó, hanem az, hogy valamit csinált. A tagadó ítéletek a tudományban megengedhetetlenek.

A csillagok lakhatóságát azért tagadják, mert hőmérsékletük vagy nagyon magas, vagy nagyon alacsony; nincs rajtuk víz és nincs rajtuk oxigén, enélkül pedig az élet lehetetlenség.

De vajon megmérték már a milliárdnyi égitest mindegyikének a hőmérsékletét? És ha igen, — bizonyos, hogy egy esetben sem volt rossz a hőmérőjük? Hiszen náluk tízezer Celsius fokkal kevesebb vagy több — nem sokat számít, mint ahogyan a százbillió kilométernyire levő csillag távolságának megállapításánál néhány millió kilométernyi tévedés csekély jelentőségű dolog...

Hogy valamelyik csillagon van-e víz és van-e oxigén, vagy nincs, az nekem gyanus kérdés. A csillagok anyagának megállapítására nincs más mód, mint a színképelemzés; a színkép vonalai pedig nem mutatják ki a vizet, hanem kimutatják a hidrogént és az oxigént. Hogy hidrogén található az égitestek színképeiben, az köztudomás, mert például a nap ugynevezett protuberanciáit (lángnyelveit) úgy magyarázzák, hogy ez a jelenség hidrogéngáz égése. De hogyan éghet valami oxigén nélkül?

Laikus kérdéseimet még megtoldom azzal, hogy ha a színképelemzés alkalmával a színképben minden sáv egy-egy elemnek felel meg, és hogy ha az atómrombolás óta „elemekről“ beszélni már túlhaladott álláspont, akkor hogyan lehet tudósoknak színképelemzéssel biztosan eldönteni, hogy az égitesteken van-e hidrogén, van-e oxigén, van-e víz?

Az égitestekről, a „csillagokról“ pályafutásuk kiszámításán kívül rendkívül keveset tudunk; velük kapcsolatban a matematikai számításokon túl, valamit határozottan állítani vagy határozottan tagadni képtelenség.

A matematika rendkívül nagytekintélyű tudomány, mellyel nem száll szembe senki. De a matematika fölött szuverén módon uralkodik egy másik tudomány, a logika. Amit a matematikában a logika nem hagy jóvá, az érvénytelen, az semmi.

Az új városvezetőség első intézkedésére

Újra szabadon árulhatnak Aradon a pecica—pécskai kenyér—árusok

— A megyei prefektus eredményesen interveniált a szakminisztériumban —

Popovici Nicolae dr., Aradváros átmeneti bizottságának új vezetője, ma délelőtti első megnyilatkozásában erőteljesen hangsúlyozta, hogy a vezetése alatt álló bizottság első tennivalói közé tartozik az elsőrendű élelmiszekek árának leszállítása. Erre vall az az intézkedése, amely lehetővé teszi, hogy

a Pecica—pécskai kenyérárusok már a szerdai naptól kezdődőleg ismét szabadon árulhassák termékeiket az aradi piacon.

amivel megakadályozni kívánják, hogy egyes aradi sütőiparosok áremelési törekvésével a város polgársága méltányolni kényszerüljön. Popovici Nicolae dr. ugyanis tudomást szerzett arról, hogy néhány aradi pék a kenyér árát emelni szándékozik. Az értesülés vétele után érintkezésbe lépett Barbul Eugen dr. megyei prefektussal, akit tájékoztatott a helyzetről s a megbeszélés eredménye az, hogy a prefektus miniszteri hozzájárulást eszközölt ki a Pecica—pécskai sütőiparosok készítményeinek szabad városi forgalmára vonatkozólag.

Waldo Robeson
riport-sorozata

Világhírű nők,
ha'andok

Annie Besant,

aki új Messiást adott a modern világnak
Annie Besant útja a „radikális szocializmustól az „isteni tudományig“

A modern világ egyik legjelentősebb és legérdekesebb nőalakja kétségkívül Annie Besant, India szabadságharcának nagy alakja, a korai Fábianus szocialisták erőssége, a későbbi világhírű teozófusnő, aki új „Messiást“ adott a huszadik századnak, amikor a szó legszorosabb értelmében megteremtette Krisnamurtit, minden teozófusok Messiását.

Nagyon nehéz megvilágítani azt az utat, amely az egyszerű londoni polgárotthonból a felszabadulóféliben lévő Indiai Nemzeti Kongresszus elnöki székéig s a szocializmustól a Messiást-teremtő teozófusnőig vezet.

A nagy teozófusnőt, akit mindenki Annie Besantként ismert, nem így hívták. Apja William P. Wood volt. Annie Wood 1847-ben született Londonban. Szülei korán elhaltak s egyik nagynénje nevelte fel az „Orthodox High-Church“ szellemében. A viktoriánus korszak szigorú erkölcsi és konzervatív világnézete nem tette maradandó háttérrel a szép, sudártermetű, gyönyörű organumú Annie Woodra. A nagyon művelt, szép lánynak sok kérője akadt s ő, mivel még erősen nagynénje befolyása alatt állott, kérői közül Frank Besant anglikán lelkésznek mondott igent. Annie, ez a testileg-lelkileg remek emberpéldány azonban nem illett a szürke, jelentéktelen lelkészhez és hat év után el is vált tőle. Talán kissé furcsa, hogy hat évig együtt élt ezzel a férfival, akit nem szeretett s aki mellett nem lehetett az élete teljes, de akkor, a tizenkilencedik század második felének Angliájában a válás szörnyű nagy dolog volt s részben társadalmi kiközösítéssel járt. Annie Besant mégis elvált.

A SZABADGONDOLKODÓ SZOCIALISTA

Házassága utolsó éveiben érdeklődése már teljesen a szabadgondolkodó, radikális politika és a szocializmus mellé fordult. Válása után teljesen a mozgalomnak szentelte magát és a Charles Bradlaugh által vezetett radikális mozgalommal cikkelve, tanulmányaival és szónoklataival szolgált. Később belépett a Fábianus Társaságba és tagja lett a szociáldemokrata federációnak. Karrierje talán megközelítette volna vagy talán túl is szárnyalja Beatrice Webbét, a híres angol szociológusnőt, ha temperamentuma birta volna a pártfegyelmet s ha fantáziáját a rendszeresen irányított szociológiai munka kielégítette volna. De Annie Besantben mindehhez túlságosan sok érdeklődés és nagyfeszültségű érzelmi élet volt. Elége-

detlenségi korszakában ismerkedett meg azzal a férfival, aki egész életére döntő befolyással volt.

A DÖNTŐ MEGISMERKEDÉS

Az a nő, aki korán elfordult a fantáziától és hosszú ideig haladt a tudományos szocializmus és a szabadgondolkodás sivein, mégis állandóan érdeklődött a misztikum és a természetfölötti kérdések iránt. 1889-ben megismerte Blavatskyt, a híres orosz misztikust, aki bevezette a teozófiába.

A teozófia Istennek és az isteni dolgoknak mélyebb ismerete. Annyiban különbözik a bölcsészettől és a vallástudománytól, hogy állítólag mélyebben hatol a mélyleges titkok ismeretébe, közelebbi viszonyba lép Istennel és az isteniekkel. Erre a teozófia híveit a belső világozás képessíti, amelyben rendkívüli módon részesülnek az érzelmi világba való elmélyedés és a közvetlen isteni kijelentés által. Annie Besant szomjas lélekkel hatolt bele a teozófia birodalmába és teljesen a Teozófiai Társaság szolgálatába lépett. A társaság megbízásából az egész világot beutazta, hogy propagandát csináljon ennek a mozgalomnak és 1907-ben a nemzetközi teozófiai társaság elnökévé választották.

ANNIE BESANT A BÖRTÖNEN

Időközben tevékenységének súlypontját és a mozgalom főhadiszállását Indiába helyezte át, ahol már 1898-ban megalapította a központi hindu kolégiumot Benaresben, melyből később a hindu egyetem és az indiai nemzeti kongresszus kifejlődött. Ez a nemzeti kongresszus ugyanis eleinte csak India népének vallási felszabadításáért küzdött és csak később lépett politikai térre.

Annie Besant a hinduknak ezt a mozgalomát is támogatta és angol léteire ő lett az angolok elleni hindu szabadságharc egyik vezéralakja. 1917-ben az angol hatóságok emiatt be is börtönözték. Indiában azonban olyan nagy volt a felzúdulás emiatt s a bebörtönözés olyan kitűnő hindu nacionalista propagandának bizonyult, hogy az angol kormány kénytelen volt szabadlábra helyezni. Ekkor már Annie Besant megalkotta élete főművét, amikor felfedezte a teozófia Messiását, a modern kor egyik legérdekesebb vallási alakját, Jiddu Krishna Murtit.

(Utánnymás tilos.)

Következő cikkünk:

ANNIE BESANT ÉS AZ „ISTENI IFIU“

Gondolkozásom a logika törvényeihez alkalmazkodik, és tekintve az egész természetben megnyilvánuló ok- és célszerűségi elvet, felelet nagyon valószínűtlennek tartom, hogy a milliárdnyi égitest, melynek túlnyomó része sokezerszer nagyobb, mint a Föld, csak azért létezik és csak azért kering a világűrben, hogy vonzóerejével a Földet, ezt a hozzájuk képest egészen jelentéktelen kis bolygót egyensúlyban tartsa. Éppen a Föld, egyedül a Föld van teremtve az élet számára? Ez én előttem éppen olyan nevetséges, mint amikor az ember azt mondja magáról, hogy ő a „teremtés koronája“ — az ember! Az egyetlen élőlény, mely annyira tökéletes, hogy ruha kell neki, hogy el ne pusztuljon.

lakás kell neki és még az élelmét is meg kell főzni vagy sütni!

Nekem beszélhetnek a csillagászok, amit akar-nak, — én nem esem bele abba a nagyzási hóbortba, hogy a Föld, ha nem is a világ közepe, de az életnek egyedüli, kizárólagos és kiváltságos helye.

Tündöklő csillagok a sötét éjszakában, kik úgy ragyogtak, mint a szerelmes asszony szemei, ismeretlen világok vagytok, melyeket elképzelni a nagyon is véges emberi elme gyenge; de csak azért, mert nem tudjuk, hogy milyenek vagytok, azt mondani róla'ok, hogy bennetek és rajtatok nincsen élet, nem tudomány, hanem tudományos képtelenség

Elfoglalta helyét Aradváros új vezetősége

— Dr. Barbu Eugen megyei prefektus beiktató-beszéde —
Dr. Coțoiu Romulus bucsuja —

Dr. Popovici Nicolae interimárbizottsági elnök nagyszabású székfoglaló-beszéde az új városvezetőség beiktatása alkalmából

Kedden délelőtt fél 12 órakor folyt le a városháza kis gyűléstermében, dr. Barbul Eugen prefektus jelenlétében Aradváros új polgármesterének beiktatása. A városháza kis tanácstermében gyűltek össze a város tisztviselői, hogy jelen legyenek az ünnepélyes eskütételnél és hogy meghallgassák az elhangzó beszédeket.

A város új vezetősége dr. Barbul Eugen prefektussal az élen lépett a terembe. A tisztviselők éljenzéssel fogadták a megjelenteket, majd pedig Olariu Stefan városi vezérbíró engedélyt kért az új átmeneti bizottság kinevezéséről szóló rendelkezés felolvasására. A rendelkezést dr. Stoici Lazar jegyző olvasta fel. Ennek a rendelkezésnek értelmében tudvalevőleg Aradváros új vezetősége a következőképpen alakult: Elnök: dr. Popovici Nicolae theologiai tanár; alelnökök: dr. Popovici Teodor és dr. Crozav Teodor ügyvédek; Tagok: Crișan Ascaniu, a Moise Nicoara filicium igazgatója, dr. Radu Cornel igazgató főorvos, Dragos Adam tanár, Ieșanu Vladimir mérnök, a dohánybevételek igazgatója; Sârbu Oliviu, a Banca Victoria inspektora és Mihulin Virgil szobrászművész és tanár. Az eskütételnél az átmeneti bizottság tagjai közül Dragos Adam tanár nem tudott megjelenni és így az esküt utólag teszi le.

Barbul dr. megyei prefektus beiktató-beszéde

Dr. Barbul Eugen prefektus először Popovici Nicolae elnöktől vette ki az esküt, majd pedig az alelnökök és a tagok mondták el a hivatali eskü formuláját. Ezután a prefektus a következő szavakat intézte a város új vezetőségéhez:

— A hivatali eskü letétele után igaz lelkemből üdvözlöm Aradváros új vezetőségét. Nehéz napokban vesszük át a kormányt. A mi programunk egyszerű, de egyben nagy is és ha ezt a programot Isten segítségével sikerül megvalósítani, akkor a legnagyobb jótétet tesszük nemzetünknek. A mi jelszavunk: „Krisztus, Király, Nemzet” és „Románia a románoké”, ma már minden ajkon forog. Ki lenne az a románok közül, aki ne akarna dolgozni Krisztus szellemében az Egyházért; ki lenne az a románok közül, aki ne akarna dolgozni Királyunkért, aki egybeforr az országgal?! — Nagy hibát követ el az, ki el akarja homályosítani a Korona fényét és hangsúlyozom, hogy teljes eréllyel sujtunk le azokra, akik ezt a hibát el mernék követni. És ki ne akarna dolgozni a nemzetért? — a románok Romániájáért? Sokat kell tennünk a románokért, hosszú ideig szenvedtünk és fejlődésünkben sok mindent kell bepótolnunk. Igazságot akarunk anélkül, hogy igazságtalanságot követnénk el másokkal szemben. Nem akarjuk üldözni az itteni őslakó kisebbséget, de nekik is meg kell értenünk, hogy szükség van a román elem megerősítésére. Remélem, hogy az ő együttműködésüket is megnyerjük. Előre tehát, Krisztussal és a Királlyal és a győzelem nem maradhat el!

Coțoiu dr. bucsuja

A megyei prefektus beszéde után dr. Coțoiu Romulus, a távozó átmeneti bizottság elnöke mondtott beszédet és a következőket mondtotta:

— Régi szokás, hogy kormányváltás idején a közigazgatásban is változás áll be. Ez a változás most Aradon annál is inkább törvényes keretek közt történik, mert hiszen a város élen eddig is átmeneti bizottság állott, melyből megbízatását a belügyminiszter bármikor

megvonhatja. A város eddigi első polgára most a város utolsó polgárává válik, de hangsúlyozza, hogy továbbra is teljes mértékben teljesíteni fogja polgári kötelességét. **Vannak a város vezetésében olyan problémák, amelyek megoldását nem szabad a politikától függővé tenni.** Ezeknek megoldásában folytonosságnak kell lennie. Egy régi beszédemben azt mondtam, hogy valamikor „Arad a román szellemiség Mekkája volt”. Bizom abban, hogy ennek a városnak hazafiúi és szellemi jellegét továbbra is fenntartom. **Szerencsekívánataimat fejezem ki prefektus urnak az új átmeneti bizottság összeállításáért.** E bizottságban több olyan személyiség van, aki régebben is részt vett a város vezetésében és kulturális életének irányításában. Így elsősorban Radu Cornel dr. ur és Crișan Ascaniu ur, valamint Ieșanu Vladimir ur. Az utóbbi különösen Grădiște kulturális fellendítése érdekében fejtett ki értékes tevékenységet. Sârbu Oliviu ur értékes pénzügyi szakember, Popovici Nicolae dr. ur kiváló tehetségéről, úgy hiszem nem is kell külön beszélni. A románok, amellet, hogy keresztények és románok, egyben a rómaiak leszármazottjai is. **Nekünk követnünk kell a rómaiak civilizáló és szervező szellemét. A latinok nem azért hódítottak, hogy megsemmisítsenek valamit. Mi sem vagyunk**

Popovici Nicolae dr. városvezetőségi elnök nagyhatású székfoglaló beszéde

Dr. Popovici Nicolae az átmeneti bizottság új elnöke mondtotta el ezután beszédét:

— **Mindenekelőtt úgy a magam, mint a munkatársaim nevében köszönetet mondok a magas kormánynak, amelyet dr. Barbul Eugen prefektus ur képvisel, ugyiszintén külön a prefektus urnak is az irántunk megnyilvánult bizalomért és kijelentem, hogy ennek a bizalomnak teljes mértékben igyekezünk megfelelni.** Köszönöm Coțoiu Romulus dr. ur szavait is és biztosítom őt, hogy a régi vezetőség jó kezdeményezéseit mi is igyekezünk majd valóra váltani. **Coțoiu urat eddig is becsültem és ezután is becsülni fogom. Kérem a tisztviselőket, hogy ugyanugy támogassanak a munkánkban, mint a távozó város-vezetőséget. Az eredményes munkához az ő segítségük feltétlenül szükséges. Törvényességet, huza-vona nélküli munkát és becsületességet kérek tőlük. A polgárokkal szemben jóakarattal és a polgári méltóság megbecsülésével járnak el. Hangsúlyozom, hogy abban az esetben, ha bárhol törvénytelenéget tapasztalok, kiméletlen leszek és azonnal intézkedem annak megszüntetése érdekében.**

Az átmeneti bizottság új elnöke ezután programját ismertette:

— **Öfelsége II. Carol király megbízásából Octovian Goga ur, a Nemzeti Keresztény Párt elnöke alakította meg tudvalevőleg az új kormányt. Az új év eljöttével egyidejűleg az ország új utakon indul el a „KRISZ-**

egyszerű hódítók és ezért ki kell domborítanunk a keresztényi egység jellegét. Dr. Popovici Nicolae ur személye a város élen ennek biztosítékát nyújtja. **Az új megvalósításoknál szükség van a fiatalság lendületére is és ezt hozta magával az átmeneti bizottság két fiatal elnöke, mindkettő elismert jogász. Így tehát velem együtt a város vezetősége bizalommal adja át az új vezetőségnek az ügyek vitelét. Ha Önök hívek maradnak a jelszavaikhoz, — minden bizonnyal megnyerik a polgártársak bizalmát.**

— Most, — folytatatta beszédét Coțoiu Romulus dr. — a tisztviselőkhöz intézem szavam: **Minden, ami történik, Öfelsége akaratából történt. Elsősorban a tisztviselői kar az, melynek fegyelmezetten kell továbbra is dolgoznia. Az elmúlt esztendőben az akkori városi vezetőség teljesítette a tisztviselők kívánságainak jórészét. Az új vezetőség mögött bizalommal kell felsorakoznia és dolgoznia a tisztviselői karnak és a város eddigi első polgára ehhez a munkához sok szerencsét kíván.**

Barbul dr.: „Ön megtette a kötelességét!”

A tisztviselői kar nevében Popa Constantin kulturtanácsos intézett bucsuszavakat a távozó polgármesterhez, köszönetét fejezte ki a tisztviselőkkel szemben tanúsított magatartása iránt, hangsúlyozta, hogy Coțoiu Romulus dr. soha törvénytelenéget nem követelt a tisztviselőktől; neki köszönhető, hogy a tisztviselők egyik politikai párt mozgalmában sem vettek részt és így hívek maradhatnak a mindenkori kormányhoz.

Dr. Barbul Eugen prefektus intézett ezután néhány szót a távozó polgármesterhez:

— Köszönöm Önnek, Coțoiu doktor ur, a becsületes, korrekt munkáját. **Ön megtette a kötelességét.**

TUS, KIRÁLY, NEMZET” jelszó alatt. Minden állampolgárt át kell hatnia a jelen pillanatának fontossága, mikor a felszabadulás után közel két évtizeddel az uralkodó nemzet ismét megkezdí történelmének írását és visszahelyezi magát természetes jogúiba. Elemi kötelessége ma minden románnak, hogy a pártérdekeken felül teljes szolidaritásáról tegyen tanúságot és osztatlan támogatást nyújtsa a kormánynak ahhoz a nemzetmentő munkához, amelyet megkezdett. Ha a társadalmi élet átszerveződik az egész országban, természetes, hogy annál inkább meg kell érezni az új és egészséges változást egy olyan határvárosban is, mint Arad, ahol az évezredes igazságtalanság arra készítet ben-

CENTRAL: Holnap csütörtökön
PREMIER

René Clair a merész és szellemes francia rendező „szellem“-es filmje,

Eladó kísértet

Főszereplői: ROBERT DONAT Marlene Dietrich partnere az „Alexandra grófnő“-ben és a szépséges JEAN PARKER.
A fenti premier-film változatlanul olcsó helyárrakkal kerül bemutatásra:

Egy hölgy ér ezett Párisból és ezt mondta:

„Megtíztem ezt a páratlan nagy művészt, ezt a remek férfit,

BARRY BARNES-t

a párisi szezon legszebb, legizgalmasabb filmjében. Ezt a filmet sohasem fogom elfelejteni.

A címe: The return of the Scarlet Pimpernel. Ugy hallom magyarul:

A vörös Pimpernel visszatér

Minden van benne, ami csak kell ahhoz, hogy a nézőt kielégítse: tartalom, izgalom, szellemesség, kedély, szerelem, harc, guillotine, gyönyörű nők: MARGARET SCOTT és SONNIE STEWARD, déleg férfiak, színjátszás művésze és ragyogó rendezés. Alig várom, hogy újra megnézzem.“

Holnap csütörtökön: **S E L E C T.**

münkét, hogy mielőbbi pozitív eredményeket érjünk el nemzetünk számára. Ugy érzem, hogy ennek a magas elhivatásnak teszek eleget, amikor elfogadtam Arad város vezetésének felelősségteljes tisztjét.

— A város élén folytatandó köztevékenységünk megkezdésekor megleghangú felhívást intéztek a város minden polgárához, hogy segítségemmel nemzeti és e határ-város fejlődését szolgáló célkitűzéseink megvalósításában. Nyugalmat és bizalmat ajánlok a város minden polgárának, mert mindenkinek felett a rend tiszteletére van szükség. Azok a kisebbségek, amelyek beilleszkednek az állameszménk kereteibe, mindazon jogokat élvezni fogják, melyeket az ország törvényei biztosítanak és egyaránt érzik majd munkánk fejlődését és civilizációt jelentő hatását.

— A nyugati határszél szellemi megerősítése érdekében, — folytatta a polgármester, — arra törekszünk, hogy ősi keresztény hitünk alapjait nemzeti egyházunk támogatása által elérjük. Ugyanennek a célnak érdekében támogatni fogjuk a román iskolákat, valamint az egészséges kulturális mozgalmakat, hogy feltámasszuk a régi aradi kultur-tradíciókat.

— Nagy figyelmet szentelünk majd városunk bonyolult gazdasági problémáinak is, hogy az ország városai sorában Arad nemcsak megőrizze változatlan presztízsét, hanem gazdasági befolyását is. A város új vezetőségét élenként foglalkoztatja az élet olcsóbbá tételének problémája is. Ez irányú munkánkat megkönnyíti az a gazdasági fel-szabadulás, amelyet a trösztök és kartellek rövidesen megtörténő feloszlása jelent. Főképpen arra törekszünk, hogy azokat az elsőrendű közszükségleti cikkeket olcsóbbítsuk, amelyeket a szegénysorsú lakosság fogyaszt. Gondoskodni fogunk a közegészségügy fejlesztéséről, főképpen a külvárosokban.

Kulturális és gazdasági munkaterv

— A kormány programjának megfelelően a magánvállalatoknak idegenektől való megszabadítása után arra törekszünk majd, hogy a megüresült helyeket alkalmas öslakó elemekkel töltsük be és ilymódon megoldjuk úgy a fizikai, mint a szellemi munkanélküliség problémáját. A város új vezetősége felülvizsgálja majd a városi költségvetés összes kiadásait, mellőzi a felesleges kiadásokat és a takarékoság által könnyíteni igyekszik a városi lakosság terheit. Ugyanekkor pedig a város vezetősége felülvizsgálat alá veszi a közhasznú vállalatok koncesszióit, ezeket a vállalatokat saját kezelésébe veszi, ami által egyszerűsíti az élet olcsóbbá tételét, másrészt a város jövedelmének emelkedését akarja elérni. Nemzeti érdek az, hogy Aradot visszafordítsuk a hanyatlás útjáról és elinduljon végre azon az úton, amely az itteni ipar és az itteni intézmények, egyben pedig a város felvirágzásához vezet. Ennek érdekében küzdeni fogunk azért, hogy a város külterületén vámszabadraktár létesüljön, amint ezt már más határszéli városokban is sikerült megvalósítani.

— A megve vezetőjének, dr. Barbul Eugen prefektus urnak bizalma tudatában és olyan munkatársaktól körülvéve, akiknek illetékes-ségéhez és tekintélyéhez semmitéle kétség sem férhet, az aradi polgároknak kifogástalan közigazgatást biztosíthatok úgy erkölcsös, mint becsületbeli szempontból, valamint az illetékesek tekintetében. A köz érdekében a város hivatalai nyitva állnak minden becsületes polgár előtt, jogos kívánságaik teljesítése végett, valamint mindazok előtt, akik tanácsaikkal akarnak minket munkánkban segíteni. Híven őfelségéhez a királyhoz és a magas kormányhoz, amelynek bizalmából Arad város élén állok, az ősi szokásnak megfelelően: Boldog új évet kívánok minden polgártársamnak!

Az átmeneti bizottság elnökének beszé-

dét egyébként a keddi nap folyamán falragaszok útján hozták a nagyközönség tudomására. Popovici Nicolae dr. beszéde után Popa Constantin kulturatanácsos emelkedett szólásra és a tisztviselői kar nevében üdvözölte a város új vezetőségét, amelyet a tisztviselők odaadó munkájáról biztosítottak:

— Mi tisztviselők, — mondotta, — mindenekelőtt románok vagyunk és a város veze-

— Bucuresti-i tudósításaink folytatása a második oldalról —

másrészt pedig a nagyipari és kereskedelmi vállalatok vezetői fognak viselni.

A miniszterelnökséghez közel álló körökben cáfolják azt a hírt, mely szerint a kormány kisebbségi vezérigazgatóság felállításának tervével foglalkozna.

A Havas-ügynökség bucuresti-i munkatársa Goga Octavian miniszterelnökhöz kérdést intézett a három bucuresti-i ujság betiltására vonatkozólag. A miniszterelnök kijelentette, hogy a román sajtót románoknak kell írniok. Az ország békéjét csakis ilyen módon lehet meg-

A Goga-kormány miniszterviselt tagjai

Goga Octavian miniszterelnök a keddi nap folyamán nyilatkozatot adott egy külföldi hírügynökségnek. Nyilatkozatában a miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

— A kormánynak határozott szándéka tartani az alkotmányosság mellett. Az alkotmány alapján kerültem uralomra és a kormány ugyan-ezen az alapon építi ki jövőjét. A kormány sorsát a választások fogják megpecsételni. Ami a parlament feloszlását illeti, ezt technikai és taktikai kérdésnek tekintem, mely fölött a maga idejében az arra jogosultak és az ország jogtudósai fognak dönteni.

Az új kormány, mint ismeretes, túlnyomó többségben a nemzeti kereszténypárt gárdájából került ki, amennyiben a kormány 15 tagja közül tíz a Goga-Cuza párt tagja, három nemzeti-parasztpárti, — vagy legalább is az volt, ha a párt jobbszárnyát képviselte is — kettő pedig pártonkívüli szakember.

Goga Octavian 1919-ben Vaida kabinetjében közoktatásügyi miniszter, majd 1920-ban és 1926-ban, mind a két Averescu-kormányban ő állt a belügyminisztérium élén.

Armand Calinescu 1923., 1931. és 1932. években alakult nemzeti-parasztpárti kormányok belügyi államtitkára volt.

Istrate Micescu, az ilfovi ügyvédi kamara

Rendőrségre kell juttatni a horogkeresztes jelvények üzereit és spekulánsait

Bucuresti. A miniszterelnökség közli: Az utóbbi időben a főváros uccáin különböző egyének tüntek fel, akik horogkeresztes jelvényeket árusítottak azzal, hogy ők a nemzeti-kereszténypárt tagjai. A nemzeti-kereszténypárt felkérte a hatóságokat, hogy eljárást indítson azok ellen, akik a párt nevével vissza-

tőségében biztosították látjuk, hogy megvalósul a város romanizálása.

Dr. Barbul Eugen intézett ezután felhívást a tisztviselői karhoz, amelyet felszólított, hogy a törvényesség, a becsület és alkotmány szellemében dolgozzék. Hangsúlyozta, hogy a tisztviselők vannak a nagyközönségért és nem a közönség a tisztviselőkért. Végül pedig eredményes munkát kívánt a tisztviselőknek.

védeni és a belső béke fontos záloga Európa nyugalmanak. A kormánynak a lapbetiltásokra és egyéb hasonló intézkedéseire vonatkozó gesztusai — mondotta — nem jelentenek mások iránti támadást, hanem a nemzet védekezésének egy módja.

A kormány hivatalos lapja, a „Tara Noastra” tegnap közölte, hogy a Dimineata, Adevorul és Lupta című lapok megjelenését nem függesztették fel, hanem azokat beszüntették, ennek folytán újból nem jelenhetnek meg.

dékánja, a képviselőház alelnöke volt és a nagy liberális párt egyik felelős vezetője.

Potarca Virgil az 1932-i nemzeti-parasztpárti kormány igazságügyi tárcáját viselte.

Potarca Virgil két ízben, a két Averescu-kormány alatt látta el a közoktatásügyi minisztérium vezetését.

Lupas 1926-ban a közegészségügyi tárcát látta el.

Látjuk tehát, hogy a legfontosabb tárcák olyan egyének kezeibe jutottak, akik előtt már gyakorlatilag sem ismeretlenek azok a követelmények, amelyeket egy minisztérium vezetése feltétlenül megkíván.

A december 20 és 22-i kamarai és szenátusi választásokra való tekintettel a csendőrség 1933 és 1934-es krosztályait szolgálattételre behívták. Miután a 30 napos katonai szolgálattétel idő január 8-án lejár és az országban rend és nyugalom uralkodik, a múlt hónapban bevonult csendőröket leszereltetik. A leszereltetési parancsok a vonatkozó őrsökhöz már meg is érkeztek.

A Tempo jelentése szerint Anibal Teodorescu néppárti vezér Turnu Severinbe utazott, hogy ott Averescu mársallt meglátogassa. Politikai körökben Teodorescu látogatását azzal magyarázzák, hogy a pártvezető Averescunak javaslatot tesz a Goga-kormánnyal való együttműködésre

30.000 lengyelországi zsidó

kivándorlót hajlandó beengedni Franciaország Madagaszkárba

Londonból jelentik: Az Evening Standard jeleli, hogy a lengyel és a francia kormány között létesült megegyezés értelmében Franciaország haj-

landó Madagaszkárt megnyitni 30.000 lengyelországi zsidó kivándorló számára. A lap szerint a végső megállapodást DELBOS és BECK kötötték

Borzalmas repülőszerecséttlenség az erős fagy miatt

Majna—Frankfurtból jelentik: Borzalmas repülőszerecséttlenség történt ma a Majna melletti frankfurti repülőtér közelében. A Charles Haarmenetszerű repülőgép, Milánóból jövet mielőtt

leszállt volna a repülőtérre lezuhant és pozdorjává zúzódott. A gépben tartozkodó három utas és a legénység három tagja életét veszítette. Azt hiszik, hogy a rendkívül erős fagy következtében jég képződött a repülőgépen és ez okozta a katasztrófát.

Január 8-án Magyar Bál a Fehér Keresztben!

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség20-14
Kiadóhivatal... ..11-51
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulev. Reg. Ferdinand 4

3000 távolbalató

Nem Amerikáé — a határtalan lehetőségek hazájáé — a dicsőség, hogy a föld összes államai közül elsőnek valósította meg nyilvános leadás keretében a távolbalatást, hanem Angliáé. Naponta 16-17 és 21-22 óra között a lezérdekesebb távolbalató műsort lehet ott végighallgatni és végignézni.

Anélkül, hogy az angol mérnökök mesteri teljesítményeit a legkevésbé is le akarnánk becsülni, meg kell állapítanunk, hogy Angliának könnyebb dolga van a távlátással, mint más államoknak, mert a szigetország rendkívül alkalmas — földrajzi helyzeténél fogva is — az éjta leadásokra. A londoni Alexandra-Palace adó majdnem az ország egész területére tud képeket küldeni anélkül, hogy evégett különösen erős apparátust kellene alkalmaznia. Ez az oka, hogy már több, mint 3000 vevőállomás van használatban. Amerika kénytelen egyelőre a távlató rendszerek további fejlődésére várni, hogy az egyes állomások közötti nagy távolságok ellenére is tiszta képeket sugározhasson ki.

Bármily népszerű is lett azonban a távolbalatás Angolországban, egy hátránya mégis van: a vevőkészülékek egyelőre még rettentően drágák. Persze nem lehetetlen, hogy a további javítások és a sorozatokban való gyártás ezen a bajon hamarosan segíteni fog. Van egy másik baj is: a képeken, az első meglepetés és lelkesedés csökkenése után, bizonyos hibákat lehet észlelni. Természetes, hogy ezen nem szabad csodálkozni, hiszen ez a nagyszerű és csodálatos találmány még gyermekcipőben jár. Legelőször is afölött érez csalódást az ember, hogy a képek nagyon aprók. A szeretett ilmszinésznőt, akivel éppen interjút tartanak, egy kissé nagyobbban szeretnénk látni. A kis kép még inkább meglep, ha az ábrázolt személy beszélni kezd és hangereje teljes mértékben kibontakozik. A képek ezenkívül nem elég élesek, úgy, hogy az ismert személyeket csak egy bizonyos távolságból láthatunk tisztán.

Magától értetődik, hogy a távlató adó használati lehetőségeit különféle módon próbálták kiaknázni. A készüléket pl. szállodákban állították fel, hogy az ott lezáló mozgalmass életet optikailag is közvetítsék. Arra a kérdésre, hogy a találmány gazdaságilag is bevált-e, valaki azt felelte: eleinte igen, de ma már nem. Az emberek már megszokták. A távlató értékét azonban mindenesetre nem a ma, hanem a holnap fogja eldönteni.

— Athénbe utazott Mihai nagyvaida Pál görög herceg esküvőjére. Bucurestiből jelentik: Mihai nagyvaida, trónörökös kedden délután 4 órakor utazott el a fővárosból Constanțaba, ahonnan egy hadihajóval Fundateanu parancsnok kíséretében Athénbe utazott. Mihai nagyvaida képviseli az uralkodót Pál görög herceg esküvőjén.

— Pál görög herceg esküvője. Athénből jelentik: Pál görög herceg és Fiderika Lujza hannoveri hercegnő e héten tartják esküvőjüket Athénben. A fejedelmi esküvőre már is érkeznek a külföldi uralkodó családok tagjai. Kristóf dán herceg feleségével máris megérkezett, ezenkívül jön még Andrács herceg, ide várják a kenti hercegi párt és más fejedelmi családok tagjait. A vendégek fogadtatására már is nagy előkészületek történtek és az uccákat feldiszipították.

— Hitler kancellár május 9-én utazik Rómába. Berlinből jelentik: A kancellárhoz közelálló körökben megcátozzák a francia sajtó ama hírét, mintha Hitler május 9-én Rómába utaznék. Hitler olaszországi utazására még semmiféle időpontot nem jelöltek meg, csak az az egy bizonyos, hogy látogatása nyáron lesz.

— Folyósítják a tantestület felemelt fizetését. Bucurestiből jelentik: A nevelésügyi minisztérium közli, hogy minden ellentétes híreszteléssel szemben, a tantestület felemelt fizetését folyósítani fogják.

— Három románial különvonat érkezett Rómába. Róma. Tegnap éjszaka három különvonattal megérkezett az a Romániából elindult 1570 román vendég, akik mint ismeretes, az olasz Augustus császár esztendejével kapcsolatban jöttek ide. A vendégeket, akiknek soraiiban számos képviselő és szenátor van, a római eredet elmélyítésére alakított bizottság, valamint az itteni román követség tagjai ünnepélyesen fogadták. A román vendégek a délutáni órákban résztvettek a Trajanus forumon rendezett finnségen. Itt Colonna herceg, Róma kormányzója átnyitotta a Forum egyik követ a román küldöttség vezetőjének, hogy a Bucurestiben építendő Trajanus forum talapzatában helyezték azt el. Róma város ajándékát Manoilescu volt miniszter, a küldöttség vezetője köszöntö meg, aki beszédében többek között kijelentette, hogy a közelmúltban Románia politikája egyetlen ember politikája volt tulajdonképpen és ennek volt köszönhető, hogy a két ország szemben állott egymással. Ez azonban nem volt a románok politikája. Ezután a vendégek a Palazzo Veneziahoz vonultak, ahol lelkesen éltették Mussolinit. A Duce ekkor néhány pillanatra megjelent az erkélyen.

— Zürichi tőzsdezárlat. Páris 14.68 és fél, London 21.62 és fél, Newyork 431.50, Milánó 22.72, Amszterdam 240.67 és fél, Berlin 173.90, Prága 15.17, Varsó 82.

— TELJES ZENETILALOM VIZKERESZT ELŐTT. Az aradi rendőrkvésztura illetékes ügyosztálya közli, hogy január 5-én, szerdán a Vizkereszt előtti napra való tekintettel teljes zenetiltalom van. Szerdán mozik és színházak sem tarthatnak előadást. Csütörtökön, Vizkereszt napján, a házakat fel kell lobogózn.

— Lloyd George látogatása a windsori hercegi párnál. Londonból jelentik: A reggeli lapok jelentései szerint Lloyd George volt miniszterelnök a legutóbbi napokban látogatást tett az Északfranciaországban tartózkodó windsori hercegi párnál. A herceg ebéden is vendégül látta Lloyd Georgeot, aki ezuttal találkozott először távolléte alatt Edward herceggel és ezuttal ismerkedett meg feleségével is.

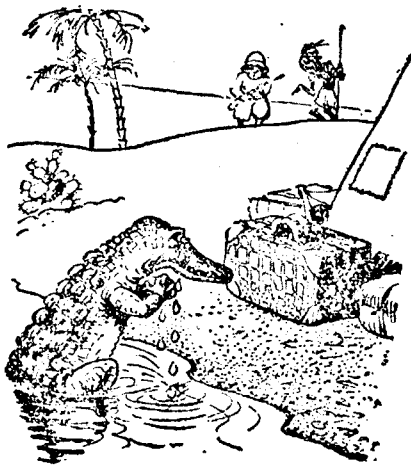
— Ha fáj a fele és szédül, ha teltséget, bélzagalmat, gyomorégést, vértódulást, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb egy pohár természetes Ferenc József keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epekiválást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felírissíti. Kérdezze meg orvosát.

— Halálozás. A közelmúlt napokban Bécs közelében elhunyt Dürveid József nyugalmazott alezredes. Az elhunyt magasrangú katonatiszt negyven éven át teljesített aktív katonai szolgálatot és Aradon is számos tisztelőjét, barátját érintette érzékenyen halála híre.

— Turisztika. A Carpatina turista egyesület ski osztálya 6-án kirándulást rendez a Livada-livadai völgyben elterülő ski pályára, a ski pálya közelében melegedő áll a sportolók rendelkezésére. Indulás reggel 8 óras villanyossal.

— TÖMEGES HALÁLOZÁS A CROYDONI TIFUSZJÁRVÁNY MIATT. Londonból jelentik: A croydoni tifuszláz járvány újabb áldozatokat követelt és eddig 35 újabb halottól érkezett jelentés. A járvány kezdete óta 284 megbetegedés történt.

Öszinte krokodiluskönyvek

— Szegény néném, de megváltoztál..!

— SZERDA DÉLTŐL JANUÁR 10-IG: KÖZHIVATALI MUNKASZÜNET. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség a következő közleményt adta ki: Tekintettel arra, hogy január 8-a szombat, ünnep utáni nap, amelyen a közhivatalok délután tartanak hivatalos órákat, miután azonban ez a két hivatalos ünnep közé esik, oly értelmű határozatot hoztak, amely szerint a közhivatalok szerda déli fél 2-től január 10-ig, hétfőig szünetelnek.

— Hadean Teodor prefektusi kabinetfőnök gyásza. Mély gyász érte Hadean Teodor prefektusi kabinetfőnököt, akinek felejthetetlen emlékü édesanyja, özv. Hadean Teodorné született Bugariu Maria, életének hatvanadik évében elhunyt. Az özv. uriaszony Micătaca—Mikalakán lakott és betegágya mellett gyermekei és hozzátartozói utolsó pillanatig reménykedtek abban, hogy sikerül megmenteni az életnek. A köztisztviseltben álló uriaszony legyengült szervezete azonban január harmadikán végleg feladta a küzdelmet és Hadean Teodorné örökre eltávozott szereteteinek köréből. A súlyos csapás következtében a gyászoló család iránt városszerte osztatlan, mely részvét nyilvánul meg és így próbálják enyhíteni a hozzátartozók nagy fájdalmát. Az elhunyt temetése január 4-én, kedden ment végbe. A Calea Radnei 185. számú gyász háztól a temetőig a rendőrszolgálat gyászdulói mellett vonult a többszáz főnyi gyászoló tömeg, amelynek soraiiban képviseltette magát a megyei prefektúra tisztviselői kara, mely hatalmas koszort helyezett a sirra. A temetőben Ardelean és Marşieu Micătaca—mikalakai esperesek gyászszertartása után a helyi közel hetven tagu dalárda gyászeneké mellett helyezték örök nyugalomra özvegy Hadean Teodorné földi maradványait. Az elhunytat fiait: Teodor és Savan kívül, testvéreit, unokái és kiterjedt rokonság gyászolja.

— Neuländer vizsgázott fogász ismét rendel.

— Uccai járművek balesete. Tegnap este a 2020-as rendszámú Timişoara—temesvári bérauto, amelyet Gules Georgeo söfför vezetett, az aradi Romanilor uton összelütközött Macean Ioan Pioneerilor ucca 51. szám alatt lakó bérkocsis egylovas szánkójával. A karamból következtében mindkét jármű megrongálódott. A közlekedési baleset ügyében a rendőrség vizsgálatot indított.

— A tornaegyesület turista-osztálya csütörtök reggel a 8 órai villamossal si- és ródlit turát indít Casoia—Kaszojára. A tura egy és négy napos. Szállásról gondoskodik. Vezető Vidák Jenő. Felhívjuk turista testvéreink figyelmét arra, hogy a havas, zord időben ne feledkezzenek meg a mandarak etetéséről. A január 23-iki nagy bál tombolájára adományok beküldhetők az egyesületi helyiségbe, ahol a meghívandók névsora is leadandó.

— Halálozás. Ney Sándorné 73 éves korában Sinteán elhunyt. Temetése f. hó 5-én d. u. 2-kor lesz Chişineu Criş—Kisjenőn.

— Nem hosszabbítják meg a francia vilákiállítás. Párisból jelentik: A francia szenátus 234 szavazattal 77 ellenében elvetette a vilákiállítás meghosszabbításának tervét.

— Mérget kevert a szilveszteri puncsba. Megdöbbentő családi dráma játszódott le Königsbütte városkában Szilveszter éjjelén. Újév reggelén egy Lukacsek nevű egyént, feleségével, leányával, fiával és öreg édes anyjával holtan találták ágyaikban. A lakásban levelet találtak, amelyben Lukacsek közli, hogy mérget kevert a család újévi puncsába. A Lukacsek-család jó anyasi viszonyok között élt és így teljes rejtelet borítja a családirtást.

Rádiók
házi és telep. készülékek 12% heti rész-
letfizetése irántak gyári áraknál. Használt
készülékek becsapóértékek.
Str. I. Chendi 9. udvari raktárban

— Öngyilkos aradi varrónő. Kics Matild harminchét éves aradi varrónő Minervei ucca 3. sz. alatti lakásának élekkamrájában felakasztotta magát. Mire megdöbbentő tettét felfedezték, már halott volt. Az életunt tettének okát pontosan nem sikerült megállapítani, de többen azt vallották, hogy a szerencsétlen véget ért asszony idegkimerülése miatt vált meg az élettől.

— Botörések. Az elmúlt éjszaka folyamán betörők jártak Berecz Maria aradi lakosnő Porumbarilor ucca 4. szám alatti lakásában. A kellemetlen látogatók több ezer lei értékű holmit loptak el a károsult lakásából. A tettesek kézrekerítésére a rendőrség nyomozást indított.

— Részleges kormányválság Mexikóban. Mexiko Cityből jelentik: Guerero belügyminiszter és Tapia kereskedelmi miniszter lemondottak. Belügyminiszternek Tales, az államelnök magántitkárárt nevezték ki.

— Az új Dr. Lengyel szanatórium. Cluj. Str. Goidu 3-a alatt Románia legmodernebb szanatóriuma, amely európai viszonylatban is az első helyen áll. Fertőző betegek kivételével mindennemű beteg felvesz. Külön üdüzőosztály. Szabad orvosválasztás. Mérsékelt díjazás. A szanatórium a modern gyógyászat minden kellékével van felszerelve.

SPORT

Döntetlenül végződött a Gloria—RPA jégkorong mérkőzés — Gloria RPA 0:0 —

A Gloria pályán kedden este bonyolították le az érdekes jégkorong mérkőzést, amely hevesíramu küzdelem után gólnélküli döntetlenül végződött. A Gloria csapata a következő összetételben állt fel:

Prokopetz — Adoc, Calanici — Marianut II, Tóin, Neidenbach, csere: Praszler, Pop Victor, Nichi. A nívós mérkőzést Pálinkás és Marianut Aurel vezették közmegegyezésre. A Gloria csapata egyébként szerdán délben Timisoara—Temesvárra utazik, ahol a nagyerejű Politechnicával méri össze erejét. A mérkőzés iránt Timisoara—Temesváron nagy érdeklődés mutatkozik és remélhetőleg a Gloria fejlődőképes csapata meg fogja állni helyét a kitűnő egyetemi csapat ellen.

Pontot veszett a Brentford az Angol Ligában

— Jó napjuk volt a sereghajtóknak —

London. Az Angol Liga legutóbbi fordulójának meglepetése a vezető Brentfordnak otthonában elszenvedett pontvesztése volt. A Bolton Wanderers csapata volt az, amely az élvastól egy pontot elrabolt. Jól szerepelt a két sereghajtó, a Blackpool és a Portsmouth, miután mindkettő értékes győzelmet aratott. A forduló érdekessége különben, hogy 11 mérkőzés közül 5 végződött döntetlen eredménnyel.

Arsenal—Everton 2:1, Birmingham—Stoke City 1:1, Blackpool—Huddersfield Town 4:0, Brentford—Bolton Wanderers 1:1, Leicester City—Derby County 1:0, Grimsby Towy—Preston North End 1:1, Leeds United—Carlton Athletic 2:2, Liverpool—Chelsea 2:2, Wolverhampton Wanderers — Manchester City 4:2, Middlesbrough—Sunderland 2:1, Portsmouth—West Bromwich Albion 2:1.

A táblázat az alábbi:

1. Brentford	24	12	6	6	40:32	30
2. Arsenal	23	11	5	7	43:27	27
3. Leeds United	23	9	9	5	39:35	27
4. Wolverhampton	21	10	6	5	36:25	26
5. Preston Nord End	23	8	9	6	37:27	25
6. Charlton A.	21	8	9	4	32:26	25
7. Bolton W.	22	8	9	5	38:31	25
8. Huddersfield	23	10	4	9	31:32	24
9. Stoke City	23	8	7	8	36:25	23
10. Chelsea	22	9	5	8	42:42	23
11. Sunderland	23	8	7	8	34:39	23
12. Middlesbrough	22	9	4	9	40:40	22
13. Leicester C.	23	9	4	10	32:38	22
14. Derby C.	22	7	8	7	36:44	22
15. Birmingham	22	5	11	6	30:27	21
16. Grimsby T.	23	5	10	8	26:37	20
17. West Bromwich	21	8	3	10	37:43	19
18. Liverpool	22	7	5	10	33:40	19
19. Everton	23	8	2	13	37:41	18
20. Manchester C.	21	7	4	10	36:40	18
21. Blackpool	24	6	6	12	30:40	18
22. Portsmouth	23	5	7	11	33:47	18

Eredménytelen kutatás ujabb néger őstehetségek után

Mi tagadás, a néger versenyzők nagy hírnevet szereztek már az Egyesült-Államoknak. Owens, Metcalfe, Peacock, Woodruff, a két Johnson, Joe Louis, Armstrong és más 50 néger nevet említhetünk ennek az állításnak igazolására. Ezek a négerek világrekordokat döntöttek, olimpiákat és világbajnokságokat nyertek.

Mi ennek az oka? A feketék izomzata harmónikusabb, erősebb, mint a fehéreké?

A Keletafrikába küldött sportorvosok és szakemberek csakhamar rájöttek, hogy az afrikai néger más, mint az amerikai. Más a testi és lelki felépítése. Még a legjobb anyagot Szudánban találták. De ezek a feketék is telve vannak testi és lelki hibákkal. Betegségek, nyomor és a gond következtében degeneráltak lettek. Csak a fejük csontváza hihetetlenül erős. Néhány sudáni borsó példa erre. De általában

ban a kezük puha, a lábuk pedig angolkóros. Az elmaradt és rossz szociális viszonyok, a szegénység, a betegségek, az atavizmus mind megakadályozza a négereket abban, hogy kiváló atlétákká fejlődhessenek.

A BKE nyerte a Halt-serleget

Garmisch. Nagy érdeklődés mellett bonyolították le a Halt-serleg küzdelmeit, amelyet

meglepetésre a BKE jégkorong-csapatja nyert meg. A BKE mellett két német és egy osztrák csapat vett részt a mérkőzéseken és a végső táblázat így alakult:

1. BKE	3	2	1	-	9	6	5
2. Füssen	3	1	1	1	8	7	3
3. Wiener EV	3	1	1	1	8	8	3
4. Risserssee	3	-	1	2	3	7	1

Hogyan került a tömeggyilkos Weidmann hálójába az amerikai táncosnő?

A szép amerikai leány tragédiája

Párisból jelentik: Joan de Koven, Couffy, Kellerné, Le Blond, Frommer, Lesobre. ezek a nevei azoknak, akiknek holttestét Weidmann tömeggyilkos áldozatai közül ezidáig megtalálták. Most már kétségtelen, hogy a világháború utáni kor egyik legnagyobb büncselekményével állunk szemben, amely borzalmasságában — s a jelek szerint metivumaiban is — vetekedik a lihrhedt Kürten Péter (a düsseldorfi rém), az emberhúst evő Haarman és a kék szakáll Landru szörnyű gyilkosságaival. Ha a pénz talán szerepet is játszott a vaucressoni La Voulzie villa lakójának rémtetteiben, a fő indító aki más. Hihetetlenül közömbös és amikor megfojt egy szép nőt, csak ennyit ír a jegyzőkönyvébe: „Sohasem hittem volna, hogy ilyen nehéz megfojteni valakit!” A nyugodt, jómodoru, sőt kedves fiatalemberben azonban valami különös, szörnyű abnormalitás van. A legtöbb áldozatot hátulról lőtte le, még pedig a tarkójába irányított golyóval. Ha ismerőse, barátja, akivel együtt van, elfordul tőle s védtelenül kiteszi magát a támadásnak — Weidmann elűz valamilyen ösemeri vagy vadállati támadó kedv, amin nem bír uralkodni: előrántja revolverét s belelő áldozata tarkójába.

Egyedül Joan de Kovent fojtotta meg, a fiatal amerikai táncosnőt, aki a világkiállítás megtekintésére átjött Párisba, Weidmann kétnapos ismeretség után ölte meg. Az Ambassador-szálloda halljában ismerkedtek össze. Joan de Kovent, a nagynénjével, Sackheimnével bejött a hallba. Leültek s a fiatal leány arról panaszkodott, hogy nem tudván franciául, mennyi nehézségük van a színházjegyek vásárlásával s a boltokban. Egy jólöltözött, kellemesarcu fiatalember, aki mellettük ült, most megszólalt angolul:

— Igen szívesen elkisérem sétáin és segítsek bevásárolni. Tudok franciául és ismerem Páris.

A két nő ránézett: ügynök, aki vevőket akar szerezni, vagy kalandor? Úgy látták, hogy „uriember”.

Sackheimné rövid időre eltávozott s amikor visszatért, unokahugát vidám beszélgetésben találta a kellemes „uriemberrel”.

— Ki ez? — kérdezte a nagynéni, amikor hazatért a kis szállodába, ahol meg voltak szállva.

— Csak annyit tudok, hogy Bobbynak híviák és jó fiú. Holnap találkozunk. Fél hétre az Ambassadorban vagyok, ott tessék megvárni.

ÖTSZÁZ DOLLÁRÉRT KIVÁLTHATÓ

A leány másnap megnézte a kiállítást. Sackheimné kissé elkésve érkezett az Ambassadorba. Unokahuga már nem volt ott, hanem — mint a boytól megtudta — elment a tegnapi ural. A szép leány nem is jött többé vissza. Másnap tizenegy óraker távirat érkezett, — ezt már nyilván nem a leány, hanem Weidmann adta fel, a jómodoru önkéntes ciceróne, mert a nagynéni neve tévesen volt megadva. A távirat így szólt: „Ne nyugtalanodj, jól vagyok, levél megy!” A sürgönyt St Cloudban adták fel. Este hétkor levél jött ezzel a tartalommal: „Joan de Kovent elraboltuk, ötszáz dollárért kiváltható”. A rendőrséget nem merték értesíteni. A negyedik napon megszólal a telefon Sackheimné szobájában. Goromba hang érdeklődik, nyers modorban, hogy mi lesz a váltságdíjjal. Mire felelni akarnak, az ismeretlen beszélő leteszi a kagylót. Másnap a hang újra jelentkezik. Amikor megmondják, hogy a pénzt átadják, az ismeretlen közli, hogy egy soffitört küld érte, figyelni fogják s ha tört vetnek ki, többé nem látják élve Joan de Kovent. (Ekkor valószínűleg már nem is élt). A soffitört megérkezett s amidőn Joan felől kezdtek kérdezősködni, vállat vont. Csak annyit tudott mondani, hogy egy ember megbízta az urcán, jöjjön el, itt egy boritékot fog kapni, azt vigye el neki. Az

utat előre megfizette. Amidőn a soffitört visszatért oda, ahol megbízójával beszélt, azt már nem találta ott.

A rendőrségen nem adtak hitelt a bejelentésnek:

— Nem vagyunk Csikágóban! — mondták.

Átjött a szép leány bátyja is Amerikából, hogy kikutassa huga eltűnésének rejtélyét, de hiába. Azóta már el is felejtették az ügyet, amíg Weidmann elfogatása után meg nem találták a szerencsétlen fiatal leány holttestét Weidmann kertjében.

ERKÖLCS ÉS LELKIISMERET NÉLKÜL

Weidmann erkölcs és lelkiismeret nélkül gyilkolt. Couffy soffitört az Orleans felé vezető országúton ölte meg a tarkójába lőtt golyóval. A hatalmas autó állt. A halott soffitört papírossal volt letakarva. A gyilkos fűtőrézszve újságot olvasott mellette az ülésen. Két biciklista jött az országúton s az egyik megiegyezte:

— Vigyázzon, mert felébreszti.

— Óh! — mosolygott a gyilkos. — legyen nyugodt: ez nagyon mélyen alszik.

Amidőn a biciklisták estefelé visszajöttek ugyanezen az úton, az autó helyett a soffitört holttestét találták meg az árokban. (Különben Couffy nemcsak soffitört volt, hanem egy vidéki szálloda tulajdonosa).

A fiatal Roger le Blond halálát szintén a tarkójába lőtt golyó okozta. Holttestére egy elhagyott autóban bukkantak. Raymond Lesobre-t a gyilkos szintén úgy ölte meg, hogy amidőn hátra fordított neki, golyót röppített a tarkójába, a st. clouidi villában. Frommert, honfitársát, aki látogatásba jött hozzá a villába, ugyanilyen módon ölte meg s aztán büntársai: Roger Million és Colette Tricot segítségével elásta holttestét a villa pincéjében.

Ezeknek a hidegvérűen elkövetett gyilkosságoknak részletei teljes borzalmasságukban csak a nyomozás befejeztével kerülnek nyilvánosságra. Akkor fog tisztázódni, hogy a Haarmanokhoz és a Kürtenekhez hasonló lény volt-e a gyilkos, vagy pedig egy cinikus rabló, aki pénzért ölt egyforma módszerrel.

MÉG EGY GYLKOSSÁG TERHELI WEIDMANN LELKIISMERÉT

A Ce Soir értesülése szerint a hatóságok valószínűnek tartják, hogy Weidmann lelkiismeretét egy újabb — hetedik — bűntény is terheli. Újabb gyilkosságról van szó és valószínű, hogy nemsokára megtalálják az újabb áldozat holttestét is. Az ügyészség nézete szerint Weidmann a büntettet vidéken követte el és valószínű, hogy a holttestet is vidéken tüntette el.

Ha fája a lába

jöjjön

Tincukhoz

Piata Avram Iancu 12. szám I. emelet
(Koch mézsárszék felett)

Évtizedes gyakorlat alapján elsőrangú

orthopéd **cipőt** kap

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A tőkepiac konszolidálását tűzte ki célul Savu pénzügyminiszter

Eugen Savu pénzügyminiszter röviden nyilatkozott a sajtónak pénzügyi politikájáról. A miniszter kijelentette hogy részletes nyilatkozatot a közeli napokban ad, amikor látogatást tesz a Banca Națională-nál.

A költségvetéssel kapcsolatban Savu pénzügyminiszter a következőket mondta:

— A kormány tudatában van annak hogy mennyire elsőrendű szükséglet a pénzügyek zavartalan rendjének biztosítása és hogy ezt a rendet csak akkor lehet elérni ha céltudatosan kiegyensúlyozott költségvetésre törekszünk. Ennek érdekében szem előtt tartjuk majd az ország polgárainak teherbíró képességeit és arra törekszünk hogy az adó kivetések a való helyzetnek megfelelően történjenek, másrészt pedig természetesen szem előtt tartjuk az állam összes kötelezettségeit és ezeknek megfelelően állítjuk össze a költségvetést.

— Ami a nemzeti valutát illeti, folytatta

nyilatkozatát a miniszter, — politikánk határozottan és szilárdan kitart a nemzeti valuta védelme mellett és felfogásunkkal szöges elentétben állna bármilyen manipuláció, ami a nemzeti valuta helyzetén változtatna. Minden lehető el fogunk követni, nemzeti valutánk konszolidálásának érdekében.

— A tőkék belföldi piaca volt mindenkor az az alap, amelyen nemzetgazdaságunk fejlődése kiépült. A belföldi tőkepiacból nőttek ki a nemzetgazdaság nagy pénzügyi és termelési előtényezői, a közhitel és a magánhitel, valamint a fejlődőképes kereskedelem is. Így tehát mi teljes figyelmet szentelünk a tőkepiac alakulásának, megvédjük az eszközölt befektetéseket, gondoskodunk a tőkepiac konszolidálásáról és biztosítjuk annak nyugalmát. A külföldi adósságainkra vonatkozóan a kormány folytatja a már megkezdett tárgyalásokat, sőt újabbakat is kezdeményez.

Január folyamán megkezdik az első évnegyed behozatali engedélyeinek kiadását

A külkereskedelmi igazgatóságnál megkezdtek az első évnegyedre szóló behozatali kérvények beiktatását.

A kereskedelemügyi minisztériumban valamint a Banca Naționalăban megkezdtek az első évnegyed behozatali keretének kiszámítását. A kiviteli szezon már befejeződött és ezért remélik, hogy az említett behozatali kere-

ket rövidesen sikerül megállapítani és a kontingentálási igazgatóság megkezdheti a behozatali engedélyek kiadását még január folyamán. A kivitel számadatait tekintve valószínűnek látszik, hogy 1938 első évnegyedének behozatali kerete rövidebb lesz 1937. utolsó negyedének kereténél.

Ujabb felülvizsgálat alapján fogják felelelni a hadirokkant altisztek nyugdíjait

— A volt osztrák-magyar hadsereg egykori őrmestereire, törzsőrmeistereire és számvévő-altiszteire is vonatkozik a minisztertanács intézkedése —

Bucuresti. Röviden jelentettük, hogy a Monitorul Oficialban megjelent egy minisztertanácsi jegyzőkönyv a hadirokkant katonai altisztek nyugdíj jogosultságának felülvizsgálásáról. Ez a kérdés, amint a Hivatalos Közlöny december 20-iki számában közzétett rendeletből kitűnik, már régebbi idő óta foglalkoztatja az illetékes kormánytényezőket és a népjóléti minisztérium 120.399—937. számú jelentése alapján került az ügy a minisztertanács elé. Az új rendelet azokra a hadirokkantoknak nyilvánított volt őrmesterekre, törzsőrmeisterekre és számvívő-altisztekre vonatkozik, akik akár az egykori osztrák-magyar hadseregből kerültek át a román hadsereg kötelékébe, akár pedig magában a román hadseregben szolgáltak és akiket az 1920. évi törvény alapján vettek fel a nyugdíjasok sorába, de nem eredeti rangjukkal, hanem csak szakaszvezetői rangnak megfelelő nyugdíjjal.

A minisztertanácsi jegyzőkönyv hivatkozik arra, hogy 1930-ban, amikor valamennyi hadirokkant tisztet és altisztet általános felülvizsgálatnak vetettek alá, a fenti csoportba tartozó altisztek közül is sokan jelentkeztek felülvizsgálatra és ennek során a vegyes katonai orvosi bizottság különböző rokkantsági százalékarány alapján osztályozza is őket. Ennek ellenére a volt osztrák-magyar és román hadirokkant altisztek nyugdíja nem változott azóta sem, vagyis ezek az egykori altisztek még ma is az 1920-ban megállapított törvényes feltételek szerint a szakaszvezetői nyugdíjat kapják. Az érdekeltek sokszor fordultak jogorvoslásért az Országos Nyugdíjpénztárhoz, ez azonban nem tudta a kéréseket elintézni, mert amint a miniszterelnökséghez ezidén eljuttatott átiratból kitűnik, az érdekeltektől hadirokkant iratai ma is ott vannak a katonai nyugdíjhivatalnál, vagy a honvédelmi minisztérium egészségügyi igazgatóságánál és így az Ország-

os Nyugdíjpénztárnak semmiféle hivatalos okmány nincs a kezében, mely a kérvényezőket nyugdíj jogosultságát, vagy a nyugdíj igényük elutasítását igazolná.

Ennek a fonák és méltánytalan állapotnak vet véget most a december 20-ikán kihirdetett minisztertanácsi jegyzőkönyv. Az 1932-ben kelt 2682. számú királyi dekrétummal életbe léptetett új katonai altiszti nyugdíjtörvény 44-ik szakasza alapján, amely a Hivatalos Közlöny 1932. évi 212. és 237. számában jelent meg, valamint az 1933. évi 791. számú és 1934. évi 22. számú minisztertanácsi jegyzőkönyvek alapján az 1937. december 20-iki minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy az 1932. évi törvény alapján új felülvizsgálatra hívják be az említett kategóriába tartozó hadirokkant volt altiszteket. A felülvizsgálatot az ugynevezett revíziós bizottságok fogják végezni, valamint a selejtező tanács (consiliul de reformă), amely ma is működik a fővárosi Regina Elisabeta katonai kórház mellett. Ez a második felülvizsgálat az 1932. évi törvény 44. szakasza szerint fog megtörténni, hogy az érdekeltek is élvezhessék az ezen törvény alapján megadott nyugdíjtöbbleteket.

Az 1937. december 20-iki 294. számú Monitorul Oficialban megjelent minisztertanácsi jegyzőkönyvnek a száma 3835—937.

A buzakiviteli prémiumok fizetése

A Banca Națională közli a buzaexportőrökkel, hogy az 1937. december 10-ike és 1938. január 10-ike között történt buzakivitel után a prémiumot a központi buzaértékesítő bizottság által kiállított bizonyítványok alapján fizeti ki a Monitorul Oficial 1937. december 10-én megjelent rendeletnek megfelelően.

Kövesse a trópusok hívását!

14 pompás téli trópus utazás a Hamburg-America Linie legszébb hajóival az Antillákra, Közép-Amerikába, Mexikó, Florida és az Amazon vidékére

HAPAG világutazása a „Reliance” luxuscézával 130 nap — 5 világrész

Életének legszebb utazása!

Információk prospektusok:

KUNSTLER utazási és vízumirodában
ARAD, Bul. Reg. Maria 24. — Tel. 10-89

— Megérkeztek a devizakönyvek. Az aradi kereskedelmi és iparkamaránál átvehető a megrendelt deviza könyvek.

— A Banca Națională február 20-án tartja meg közgyűlését, amelynek napirendje a következő: Az 1937. évi mérleg jóváhagyása, az igazgató-tanács felmentvényének megadása, a nyereség felosztása és két új adminisztrátor választása C. T. Teodorescu és M. Balanescu, valamint két censor választása C. Cristescu és C. Cioreanu helyére.

Eltűnt egy francia rekordpilótánő

Damaszkusból jelentik: Marissy Hils francia repülőnő, aki legutóbb rekordidő alatt tette meg a Páris—Saigon utat, visszatérőben a perzsa hegyek között eltűnt. Valószínűnek tartják, hogy kényszerleszállást végzett.

Borzalmas vasuti katasztrófa Kinában

Hongkongból jelentik: Wusung közelében kiskitott egy személyvonat. Negyven utas meghalt, százhusz megsebesült. A kiskitást az idézte elő, hogy a vasutvonal a bombatámadások következtében megrongálódott és a mozdonyvezető nem vette észre, hogy a sínek egy része hiányzik.

A legmélyebb fájdalommal hozom tudomásul, hogy kedves jó anyánk nővér és nagyanya

Özvegy Maria Hadean született Bugaru Maria

Január 3-án reggel 60 éves korában elhunyt. Kedves halottunk földi maradványait a Micalaca-i Calea Radnei 185. szám alatt lévő gyászszobából 1938. január 4-én, délután 3 órakor az ottani temetőben örök nyugalomra helyezték.

Emléke legyen örökké áldott.

Pihenj csendesen, édes jó anyánk!

Arad 1938. január 4.

Teodor Hadean, Sava Hadean fia. Özvegy Sanca Stefanu, Alexandra Stoiadin, nővérei. Otilia Hadean szül. Nicoara, unokahug. Angela és Sergiu unokái.

